

“... tarafından, davalı idare bünyesinde 17.12.2013 tarihinde Gümrük ve Ticaret Müfettiş Yardımcısı olarak göreve başlayan davacının, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yapılan düzenleme nedeniyle 15.01.2012 tarihinden önce aynı göreve atananlarla bu tarihten sonra atanan kendisi arasında oluşan mali hak farklılıklarının eşitlenmesi ve mali hakların yeniden hesaplanması istemiyle yaptığı 17.12.2015 tarihli başvurunun reddine ilişkin 11.01.2016 tarihli ve 13030322 sayılı işlemin iptali ile idari işlemin tesis edildiği tarihten itibaren tüm mali, sosyal hak ve yardımların yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığına karşı açılan davada, dava dosyası incelendi ve davacının Anayasa’ya aykırılık iddiası ciddi görülerek işin gereği görüldü:

Öncelikle; usul yönünden, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 1. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin ve Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan personelin ücret ve tazminat göstergelerinin belirlendiği (III) sayılı Cetvelin 1. sırasının 07.09.2016 tarih ve 29824 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6745 sayılı Kanunun 76. maddesi ile kanunlaştırıldığı görülmekte ise de, 6745 sayılı Kanunun 76. maddesinin 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe girdiği, Kanun Hükmünde Kararname maddesi bu tarihten itibaren yürürlükten kalkmış ise de iptal davalarının idari işlemin tesis edildiği tarihteki hukuki duruma göre çözüleceği ilkesi gereği bakılan davada uygulanacak kuralın mülga Kanun Hükmünde Kararname hükmü olduğu, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 152. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “*Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır.*” hükmü yönünden Anayasa Mahkemesi’ne başvuru yapılmasında usuli açıdan bir engel bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

İşin esasına yönelik olarak;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verme” başlıklı 91. maddesinde; “Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir. Bakanlar Kurulunun istifası, düşürülmesi veya yasama döneminin bitmesi, belli süre için verilmiş olan yetkinin sona ermesine sebep olmaz.” kuralına yer verilmiştir.

Anılan kural uyarınca; kanun hükmünde kararnamelerin, öncelikle yetki kanununa aykırı olmaması, yetki kanunu ile belirtilen çerçeve ve sınırları aşmaması gerekmektedir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin dayanağı olan, 3.5.2011 tarihli ve 27923 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6223 sayılı “Kamu Hizmetlerinin Düzenli Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesinin Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu”nun 1. maddesinde, Kanun’un amacı; kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere; kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek; mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili

kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine, mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine, mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek olarak belirtilmiştir.

Görüleceği üzere; 6223 sayılı Yetki Kanunu, amaç, kapsam ve ilkeleri bakımından kamu personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin olarak Bakanlar Kurulu'na doğrudan bir düzenleme yapma yetkisi vermediğinden, anılan yetki kanununa istinaden yürürlüğe konulan 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, mevcut bakanlıkların birleştirilmesi veya kaldırılması, yeni bakanlıklar kurulması, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkileri, mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesi söz konusu olmadığı sürece personelin mali haklarına ilişkin olarak doğrudan düzenleme yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Bakılan davada; davalı idare bünyesinde 17.12.2013 tarihinde Gümrük ve Ticaret Müfettiş Yardımcısı olarak göreve başlayan davacı tarafından, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yapılan düzenleme ile 15.01.2012 tarihinden önce aynı göreve atanalarla bu tarihten sonra atanan kendisi arasında mali ve sosyal haklar yönünden farklılık oluşturulmasının eşitlik ilkesine ve hukuka aykırı olduğu, bu eşitsizliğe sebep olan 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yetki kanunu kapsamında olmadığı ve bu Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "müfettiş" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek 10. maddenin birinci fıkrasında; "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı, Başbakanlık ve bakanlıklar ile bunların bağlı ve ilgili kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesi kapsamında bulunanlar hariç), sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Yükseköğretim Kurulu, Üniversitelerarası Kurul ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının;

c) Merkez teşkilatlarında; *(Burada yer alan 'Merkez teşkilatlarında; ...' ibaresi Anayasa Mahkemesinin 5.5.2016 tarih ve E:2016/34, K:2016/30 sayılı kararıyla 'uzman' yönünden iptal edilmiş ve iptal kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.)* Dışişleri Meslek Memuru ve Konsolosluk ve İhtisas Memurları, özel yarışma sınavı sonucunda mesleğe yardımcı veya stajyer olarak *alınıp belirli süreli yetiştirme döneminden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda müfettiş, uzman, denetçi, kontrolör, aktüer ve stenograf unvanlı kadrolara (mevzuatı uyarınca söz konusu kadrolara atananlar dâhil) atananlar ve bunların yardımcı ve stajyerleri ile iç denetçilerden ekli (III) sayılı Cetvelde yer alan unvanlı kadrolarda bulunanlardan,*

aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre almakta olanlara anılan Cetvellerde kadro unvanlarına karşılık gelen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlarda ücret ve tazminat verilir. Bu ödemelere hak kazanılmasında ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellerde atandıkları kadro dereceleri esas alınarak belirlenen ücret ve tazminatlar, 657 sayılı Kanunun 45 inci maddesine göre atanalar ile haklarında aynı Kanunun 67 nci maddesi uygulananlar için kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınarak ödenir. Tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Bu madde kapsamına giren personele; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendi, 2 nci, 28 inci, ek 1 inci, ek 4 üncü ve ek 13 üncü maddeleri hariç olmak üzere diğer maddelerinde öngörülen her türlü ödemeler ile ek 9 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen mevzuat hükümlerine göre yapılan ödemeler, 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanunun ek 21 inci maddesinde öngörülen ödeme, 657 sayılı Kanunda ödenmesi öngörülen aylık, ek gösterge, zam ve tazminatlar ve makam tazminatı ile

avukatlık vekalet ücreti ve temsil tazminatı Ödenmez

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulamayı yönlendirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmü yer almış, Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan personelin ücret ve tazminat göstergelerinin belirlendiği (III) sayılı Cetvelin 1. sırasında ise, “Kapsama dahil idarelerin merkez teşkilatına ait genel idare hizmetleri sınıfında yer alan başmüfettiş, **müfettiş**, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendinde yer alanlardan merkez teşkilatına ait uzman unvanlı (Burada yer alan ‘... nün (ğ) bendi ...’ ibaresi ‘gelir uzmanı’ yönünden ve ‘... merkez teşkilatlarına ait...’ ibaresi Anayasa Mahkemesinin 5.5.2016 tarih ve E:2016/34, K. 2016/30 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.)” kadrolarda bulunanların kadro derecesine göre yararlanacakları ücret ve tazminat göstergeleri belirlenmiştir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen ve yukarıda aktarılan düzenlemelerin, mevcut veya yeni ihdas edilen ya da bir başka bakanlıkla birleştirilen bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesiyle bağlantılı ve bunların zorunlu sonucu olmayıp doğrudan mali haklara ilişkin bir düzenleme niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, dava konusu olayda uygulanması gereken, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 1. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “... müfettiş, ...” ibaresi ile Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan personelin ücret ve tazminat göstergelerinin belirlendiği (III) sayılı Cetvelin 1. sırasında yer alan, “... müfettiş, ...” ibareleri, 6223 sayılı Yetki Kanunu ile belirlenen çerçeve ve sınırları aşan nitelikte düzenleme olduğundan, Anayasa’ya aykırı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 152. maddesinin 1. fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesi uyarınca, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 1. maddesi ile 375 sayılı

Esas Sayısı : 2017/141

Karar Sayısı : 2017/123

Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "... müfettiş,..." ibaresi ile Ek 10. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yer alan personelin ücret ve tazminat göstergelerinin belirlendiği (III) sayılı Cetvelin 1. sırasında yer alan, "... müfettiş, ..." ibarelerinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 91. maddesine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan hükümlerin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına; davanın görüşülmesinin Anayasa Mahkemesi'nce bu konuda bir karar verilinceye kadar bekletilmesine, kararın taraflara tebliğine, 19.4.2017 tarihinde karar verildi."